

22091

III Mag. St. Dr. P

isicus Ant.

Bryszkowsky Joannis: Medela doloris

PANEG. et VITAE

Polon. Fol.

M. 1340.

Biblioteka Jagiellońska

stdr0002401

MEDELA DOLORIS

ILLVSTRISSIMO AC MAGNIFICO DNO,

D. P A V L O

A M A G N A S T O K

S T O K O W S K I,

C A S T E L L A N O

O S V E C I M E N S I.

D V M

Perillustri, & Magnifico Domino,

D. FRANCISCO ANTONIO
S T O K O W S K I

Filio suo Carissimo Maximam Spem, ac exspectationem præferenti,

P A R E N T A R E T,

In Ecclesia S. CASIMIRI, FF: Minorum, Strictioris Obseruantiae, Cracoviæ;

Prompta Obsequio,

P O R R E C T A;

P E R

M. JOANNEM BRYSZKOWSKI, Philosophia, in Alma Universitate Cracoviensi, Do-
ctorem & Professorem,

Anno Exorientis, inter Mortales Vitæ, M. DC. LXXII.

VI. Idus Maij.

C R A C O V I A,

Apud ALBERTVM GORECKI, S. R. M. Typographum.

IN STEMMA ILLVSTRISSIMÆ DOMVS
STOKOVIANÆ.

22091

Herculeæ virtutis opus, cum Marce fecisset,
Procopius fortis, Lumina trina tulit.
En his Syderibus, iam nunc umbracula ponit,
Feralis Clorio, quæ regit omne decus;
Astra Serena tamen venient, post nubila Patri,
Qui grauibus factis Sarmatico orbe nitent.

Alexander de Malice Malicki, Aude Phil,

ORATIO.

Infausta Anni vertentis, Tibi venisse primordia, ille tantum ignorat,
qui causas doloris non sentit. **ILLVSTRISSIME DOMINE, PATER**
TRONE COLENDISSIME. Quis enim infaustum Ianuarij non di-
scat exordium, quod gemitus graues, lugubres neniae, & funestis
singultibus, permistas voces in primo adduxit ingressu. Inusitata quædam
& animos percellens ista metamorphosis est! dum Sol annorum Paren-
circularē in puncto absoluit coronam, & ecce subito gradum ad diros
planctus facit violentum; cum ab his, qui nouas noui Anni parabant
gratulationes, & prospera quæq; promptissimis votis precari intendebant,
præter spem ad magnas complorationes, à lætissimi temporis applausu, ad
lachrymas, à faustis acclamationibus, ad dolores processum est. Quām
subita hæc commutatio! quām dira conuersio! & quam tristibus deploran-
da neniajs i cum atrox Proserpina florentem nuper, inter Nobilissimam pu-
bem ACADEMICAM, non ætate minùs, quam virtute sublimioris scientie
Candidatum, vnicum stirpis tuæ Phœnicem, discipulum mihi gratissimum
funesto exponit sarcophago. Mæstissimum profectò Patrem, iure dixe-
rim, qui post amissum annis superioribus fratrem amantissimum, post ere-
ptam terris, non ita pridem sororem charissimam, cæterosq; iam à Marte
furente, iam à senecta premente, iam à fatis urgentibus, curis mortalibus
exemptos, recens geminæ orbitatis vulnus, in dilecta sobole, Calendis Ianuarij,
sensisti: Hunc tantum tamq; repentinum, funesti squaloris euen-
tum, quotiescumq; mecum ipse reuoluo, & tam inopinatam Lunæ tuæ Ecli-
psim, ræcitè recogito, temperare mihi non possum, quin in voces exsurgam
lamentabiles, & exclamem; O miseram vitæ humanæ conditionem! ô in-
certa & lubrica mortalitatis curricula! ô fallaces spes nostras! ô dies Ianuarij infelices! ô fallentia vota! Siccine æquè Iuuenes ac senes quosq; rapit
duri inclemencia fati! O fatum, quid ita frequenter in STOCKOVIA-
NAM sœuiens Lunam, funestas serenanti inducis umbras? Nonnè anno ex-
acto totum tuæ malignitatis in eius clima effudisti furorem? adeòne tuus in
Moestissimos Parentes grassatur liuor, vt quæ sibi carissima sunt, illico eri-
pias, & Familiam suam ornamenti maximis, spoliare non verearis? Ni-
mirum, dum maturos sibi in pubescente luuentâ, tota Illustris Domus, cer-
tò pollicetur fructus, dum spes prægnantes, de sua indole concipit fidelis-
sima pubis Sarmaticæ educatrix ACADEMIA, dum benigna verè credenti-
um Mater Ecclesia, & carissima Patria, auitæ pietatis exemplo, fidei Ortho-
doxxæ, ac Religionis suæ, voce, & manu strenuè olim propugnandæ expe-

Etant zelum, dum Respubl: merita Patris, in Filio intendit abundantius coronare, dum vniuersi consanguinitate, amicitia, familiaritate, & officio coniuncti, yberrima solatiorum incrementa, intimis cum appreciationibus præstolantur, & ecce fit, vt spectent non sine lachrymis, tanti Iuuenis casum & occasum. Miram sane fatorum potentiam, sed & inclemantium sentimus, cum vel hodie primū Laurus naturā suā incorruptibiles, Cedros immutabiles, Cupressis æquari, & sequentis Libithinæ falci subesse discimus; cum illum Iuuenem, cui non longiorem modo vitam preçabamur, sed & ominabamur, in ipso vernantis adolescentiæ flore, succisum mæsti intuemur. O quam Lugubris Catastrophe! quam luctuosa Tragædia! Obiit siquidem Generosus Atauorum successor, obiit vnicus Phœnix, exemplar pietatis, Paternæ gloriæ hæres, amoris coniugalis pignus, cum summo Parentum, amicorum, & spectantium dolore. Clauduntur hoc tumulo, spes immense, non vnius fortunæ; huic saxo allisa, naturæ omina, Parentum vota, propinquorum desideria, Illustris & Generosæ Iuuentutis, studiosi affectus. Soluuntur (vt video) Lumina vestra, fletu Illustrissimi Parentes, atrox vulnus impressum cordibus vestris, doletis ob recessum filij, vmbbris sepulchralibus destinati, non prohibent dolorem, amicorum oblectamenta, nec mærentia corda afflictis rebus patiuntur, vnde cunq; adhiberi medelam; Ipsa hæc cinerum depositio, adeò triste facit spectaculum, vt oculi adstantium, sine ylo incitamento, grassante mætre sponte lachrymentur. Ast cum tandem flebilibus lamentis, aliquis ponendus sit modus, vel ob ipsam fatorum necessitatem, quibus nec Sacra, nec vota intercedunt, cum virtus & animus, nunquam sepulchris obruantur, permittes, vel inde inculto Ora- tori, in meritis tuis, & vita filij contemplanda hærenti, conceptum dolorem mitigare, & tantisper à salsis lachrymarum imbris viriliter tempe- rabis. Certè tuus ille dolor, qui in hoc supremo honore, pijs manibus persoluendo cernitur, me in hoc lugubre euocavit theatrum, ac simul intimus in discipulum, officiosus in Mæcœnatem persuasit affectus, vt pro virili aliquid verborum supremæ impenderem pietati. Excipes credo exiles conatus, illâ animi promptitudine, quâ serenus, fauensq; in affectus omnium cordaq; influis, & si oratio mea tanti operis ausus, non dignè fue- rit affectua, rei magnitudini potius, quam mæz tenuitati condonabis.

Iustum equidem mouit Vobis dolorem Feralis Clotho, Parentes Illustrissimi, quando gratum oculis animisq; spectaculum, dilectam prolem illico rapiens, Vos ad vasta lachrymarum diluia, pro eo fundenda cogit. Nec enim diffitemur demptum vobis cogitationum delicium, oculorum illecebram, ideq; simul quibus aut necesitudo, aut gratitudo, pietasq; hoc ad feretrum diem dixit, adsumus luctuum socij, sed ita adsumus, quotquot yspiam gaudiorum fuimus, vt tantæ orbitati relictos Parentes, quibus possumus modis liceat consolari: Non vsq; adeò omnem humanitatis sensum omnino amisimus, vt ad obitum tantæ sobolis lachrymas non inueniamus! Lungimus lessos, sed non ita omnino, vt nullum hodie gaudijs sensum animo percl-

percipere piaculum sit; Næ ego ipse si calamitosæ, sorti legem dicere possem, mallem viuentem iucundè spectare, quām nunc inuitos ad hilariatem animare. At immutabilis lex illa, immutabile decretum fati: Nam exos licet, excors, & exsanguis sit illa Dea, at per cruentas cædes liberæ bacchatur, cæca licet sit, at in imis visceribus abdita, clausaq; inuenit. Surda sit, venit tamen non vocata; Nuda sit, tamen exuuijs REGVM, Heroum, Ducumq; grauis & onusta redit. Iners & barbara, suæ tamen artes sapientissimos etiam supplantabunt; Pallida licet sit, nunquam tamen fortissima mundi pertimescat, sed æquo pede REGVM postes, & angusta pauperum limina pulsat, subruit, & evertit. Quod si tantam videmus Parcæ fœtuum, ut flecti nescia, precibus exorari nolit, quid miramur, quid stupemus, quod florentibus etiam non parcat annis, & imbellis luuentæ poplitibus insultet, cum tantò magis delicata, Magnorum Heroum germina, insatiabilis Diuæ prouocent orexim. Plenius ille lacteæ torrens eloquentiæ, qui Principis in Orbe populi Historiam, pari eloquentiâ & fide contexit Liuius, Nummæ fuisse præceptum refert, ut Parentes filios decennio minores tot annis desceant, quot mensibus vixissent; Vos an diuturna decet mæstitia, qui meliore instructi conscientia, filium Vos scitis mortalem genuisse. Idem verò antiqui illi Sapientiæ Patres immortali, mortalitatis nostræ adita, oculo penetrantes, dum hominem apparens saceruli phantasma, vel ludibrium fortunæ, temporis spolium, umbram tenuem, immo mortis opus, veritate stimulos extorquente aduerterunt, an non efficaciter ad ferendam mortis necessitatem, illustria Nomina hortabuntur? Hæc ipsa Altaria, lugubri colore tincta, tot exosas Principum Caluarias, Epicedia, picturas & Magnorum Heroum cineres monstrando, non magis prouocabunt lachrymas, quām auocabunt; Magna hæc quidem & efficacia doloris concepti puto remedia, vel ipsius Catonis exemplo; *Nullam Maiorem Viri fortis posse esse virtutem inquietis, quam mortis dolorisq; contemptum.* Sed Censorium illud veritatis assertum, tantò firmius Catholicō sensu, Magnus ille Ecclesiæ Militantis Cherub, & Doctorum Augustissimus. D. AVGVSTINVS, ad nostram recordationem stabiliuit, & vt deiectos ad mæorem, vultus placidè componamus hortatur, cum inquit; *Bono, probog; Iuueni, non posse infelicem, post fata conditionem contingere.* Et merito sanè, nec enim vivere in humanis desijt, quem æternitatis fastis sublimata cælo virtus inseruit. Quis verò dubitabit demortuam sobolem tuam augustam, illam vitæ ædem ingressam, quām rectè factorum conscientia, vitæ innocentia, naturæ bonitas, præstans animus, Paternæ pietatis exempla, ac summa indoles, in illa ætate commendauit; quomodo obijt! quem stupenda pietas, cælo propè intulit, vexitq; ad sidera. Ac vt absint funesti aliqui portatores, succolantia virtutum agmina præsto adsunt; Facem cæteris præferat eadem, quæ viuenti præluxit infantia. Hic verò cuius alterius implorem fidem, quām vestram Parentes Illustrissimi, non ambigo; quanquam intimos animorum sensus prouocare, non est illius quæ mihi suppetat fiduciaz, si ta-

men vel modicā recordatione, posthumum istud animi iudicium quæsiuerō; ijdem vbiq; de mortuo dolentium sensus, concordi affectu sublatam, querentur, quam in superstite amauerunt. Liquescit animus ipsa recordatione tantæ voluptatis, & subinde veretur, ne dum luctus auocare cupit, plures accumulet; Vix enim lucem hanc aspexit Infans Vester, & iam nitidissimā innocentia vultuq;, ex quo miræ fluebant venustates Vestros oculos in sui admirationem rapiebat, vix molli nutricularum sinu auulsus, lento gressus formare cœpit, & iam omnium spes, de sua indole animabat, vix pusillos artus in tenero corpore componebat natura, & iam nobili è vite vinum nonnisi generosum sperandum esse, magnorum index facies indicabat. Quām tunc pulcher, quām amabilis visu Parentibus, quæ gratia in aspectu, non coniicio, nisi qualem viderat alibi Pōéta.

Blandiloquus, nitidus, dulcis, pulcherrimus infans,

Delicia Matris, deliciaq; Patris.

Porrò emensis infantia annis, quisquis in eum oculos direxisset, vidisset, indolem illam fronte serena, aspectu decoro venustam, incredibili sedulitate in eo defixam, ne animum aliter exhiberet, quam haberet. Et sanè non in irritum abiēre vota, Nam cum primis per ætatem imbui licuit bonarum artium rudimentis, iuuat meminisse, quo simul feroore deuotionis, quam concitatissimā voluntate conscientię, pietatis hauserit initia; quæ demissione vestræ pietatis æmulus, ad Deiparæ Virginis cultum prouocarit, quam celer & festinatus in Iuene virtutis cursus, quam solers vbiq; ratio, ad occasionem & exercitium boni præcox, collectas in vnum dotes cuperet possidere. Vestrum hoc decus, & solarium singulare, quando beatæ æternitatis præferuidum competitorem, ad primæ ætatis crepundia, ita instituistis, ut his gradibus, idem virtutis, quod & ætatis principium habuerit. Nimurum ut ignis cinere coopertus quidquid admoueris subito corripit, ita nativa indoles, ad egregia quæq; futurorum contemplatione intenta citissimè incalesceat. Et hic sanè quam latus, lætusq; mihi aperitur campus ad cæteras animi, fortunæq; dotes, in filio spectandas, vel sola tanti Parentis meritorum contemplatione illecto, abundè intelligo; quas optimus quisq; beneuola propensione prensando laudaret, & omnis lingua quod dicat, inueniret. Nolo ego hic Illustris Tuæ Prosapiæ continuata per annos plurimos decora celebrare, non contendeo, Auitum Genus tuum, in Regno Nostro clarissimum, in Provincijs omnibus domi, forisq; fide meritis, laboribus, obsequijs pro Bono publico susceptis, REGVM, ac Principum reverentiā, in Ordinem vtrumq; tam Sacrum, quam profanum debitā animi propensione, in ACADEMIAM benevolentia commendatissimum, orbi præsentare, ne cum Dædalo sublimia meditante, ipse mihi pondus sim & sarcina. Non commemoro, quæ olim Augustæ Familia, WIELOPOLSCIORVM, OPALINSCIORVM, STADNICIORVM, PIENIASZCIORVM, SMIGIELSCIORVM, PORGBSCIORVM, aliæq; Sexcentæ Natuuae insi-

Insignia Domui Tuæ insculpta esse voluerint, eo scilicet euentu, ut in
vtroq; fortunæ lusu clarus nitesceret. Non refero discipulum meum
illius Parentis filium obijisse, qui virtute, prudentiâ, arte, Marte, consilio,
authoritate, sapientia, zelo, pietate, constantia, Serenissimis olim Regibus
VLADISLAO, CASIMIRO, & nunc Invictissimo MICHAELI ex-
citit mire charus, quanquam & hoc deriuatæ claritatis splendore ad suæ
virtutis commendationem intererat, cuius ipsum nasci sortem mortalitatis
excessit. Quid ita! Non semper creari fortis fortibus & bonis, protulit
quispiam, quidni & immortalibus immortales. Fit enim plerumq; vt Pa-
terno Marti, filiorum succedat segnities, subeatq; nonnunquam generosæ
stirpi, inertiæ dulcedo, & inuisa maioribus desidia sapiat posteritatî. Enim
verò Generosæ Prolis Tuæ, quâm dispar fuerit ab illis Cecropidarum, Len-
tulorum, Cetegorum funestis nominibus, & Paternæ gloriæ voraginibus, sed
in omnibus solers, in virtute constans, in pueritia maturus, in actionibus
aggreendiens felix; satius est cogitare, quâm loqui. Illo niti voluit Natalium
splendore, illâ Nobilitatis prærogatiua clarescere, quæ omnium actionum
Parens & veræ laudis stimulus, in infimis laudabilis, in Illustribus Viris ma-
gnifica, in Palatijs Regum & Aulis Principum habetur gloria illam sibi ad-
sciuit qua melius fulisset, quâm olim formosi Adonidæ Paridesq; quos in-
dulgentior donis suis natura, ad infames Paphi scopulos condemnauit. Sed
quorsum ego in his recensendis cõmoror? quid plura exaggeo? quandoqui-
dem boni Sanguinis claritatem, nulla, temporis diuturnitas, vel otiosa quies-
cita imminuit, vt assueta lucere, succendentem demum sobolem non illustret,
mihi sufficiat bene humanioribus institutam, demortui luuenis indolem spe-
ctare, cui feliciter nasci, educariq; contigerat. Missus enim ad hanc
Principem Regni Scholam, bonarum artium fontem, aut verius per Illu-
strissimum olim à Pieškowa Skálâ WIELO-POLSKI, Palatinum Cracouien-
sem, Auunculum suum, à Parentibus, (de quo optima quæq; prudenti co-
gitatione diuinabat) impetratus, quâm placide domestica lenocinia pero-
sus puluerem scholasticum intrauerit, & citò ad stupendam maturitatem
adoleuerit, testes horum appello fidelissimos Præceptores. Summa-
tum in hoc luuene eluxit diligentia; indefessum discendi studium, sed &
pura conscientia, vera probitatis æstimatio, insons vita, admiranda mo-
destia, elegantia morumq; compositio tanta, qualem quæsiuere multi,
pauci affecuti. Ipsum hoc Polonæ Eruditionis caput ALMA VNIVER-
SITAS Nostra, naturæ bonitatem toties spectauit, intra cuius penetralia
totum ætatis cursum laudabiliter consumauit, & ibi robur iuuentæ sensit,
vnde Licinius iuratus literarum hostis, pestem se suxisse iniquè crebat.
Hic verò quo ardore tandem rei Literaria intentus, pietatis, modestiæ,
& humanitatis tenuit exemplar, non est difficile recensere. Gemmæ
quippè latentis verecundia consignatus, & in hac Literaria Palæstra pa-
res operum collegas sortitus, æquis ingenij, & eloquij passibus conten-
tiosâ æmulatione, cui primas concessit, cum quantum alij temporis,

Iulibus impenderent, tantum ille otium viui hominis sepulturam determinatus voluit, ijs literis imbui, quæ tanquam fidissimæ vitæ suæ altrices, non ad superbam ostentationem, sed ad virtutum omnium imitationem perutiles Paternæ gloriæ robur solidarent. Hac ille via, hoc virtutis calle Nominis claritatem augere studuit, eò huc remis velisque contendit, dum in te suadam Tonsum, Mineruam, Gradium miratur, dum te animo prudentem, consilio promptum, iudicio summum, ore disertum ubiq; audit, & in acie Martem, in senatu oraculum toga sagoq; clarum intuetur. Ad hæc irritamenta velut stimulis quibusdam incitatus, gloriæ honoriq; tuo assurgit, & velut genuina Martis soboles, masculæ virtutis spiritum, ad Bellonæ tyrcinia sub signis Palladis concipit vehementer. Ita nimirum nativa indoles crescentis Iuli inter Anchisem Æneamq; suum, pectus illud angustum licet, ad similia cum tempore audenda erigebat, magnum aliquando Reip. Subsidium futura, nisi (quod sine dolore commemorare non possum) inimica magnis mentibus valetudo inflammatum ardorem restrinxisset, & Martium illud pectus continuis morbis expugnasset. At fæuiat licet magnus liuor in corpus illud, quod ipsa nascendi hora ad ruinam destinauerat, intercipiat Parentum vota, & fatigare non cesseret, quidquid ex male conuenienti elementorum tempore, non bene coaluit, animus tamen ille magnorum semper conscius & augur, nunquam deferuuit.

Vidit hæc (cuius imperium non sine manifesto Numinis fauore Orbi Polono contigisse fatemur) vidi inquam centuriatis illis, suæ Inaugurationis Comitijs in Iuuene nostro, generosæ mentis argumenta, ideoq; magnarum rerum capacem adolescentiam, inter intimos Aulæ suæ Cubiculares cooptari voluit, nisi adhuc ad ciuilem sapientiam, ad leges prudentiæ, Ethicis Politicis & Historicis præceptis, ac peregrini moris & oris elegantiâ ad vitæ Magisteria capienda, instituendam, benecupientes, sibi persuasissent; ut ab exteris reducem, Aula Serenissimi tantò paratiorem exciperet, Principum oculis, rara obsequij dexteritate certaturum exhiberet, & sic nouus, ad Aras Annibal vsu serenitatis à prætexta ad sagum adolesceret. Sed cum hæc ref ero, quid aliud volo? quam acceptum ex obitu filij vulnus in animis vestris renouare, & contra fata, quæ tantam solitorum messem inuidenterunt, iustam Nemesis prouocare. Verùm neque hic illachrymari detet, Parens mæstissime, si cogitaueris, quod factis ipse magnus, gloriæ tuæ hæredem cælo transmisisti. Neque enim futura ætas depredicare cessabit, tuorum gloriam meritorum, quanta tu olim diligentia, fide & amore, qua promptitudine, quo affectu, sumptibus, impensis, & apparatu, quam numerosis Cohortibus, à tot annis Reipub. gratificari studuisti, qua fortitudine, vna cum Germanis Fratribus ad Ostropoliam, ipse sanguinem fundens telis hostium factas cicatrices sustinuisti, quam generosè stratos in acie caudauerum aceruos calcasti, quo robore ferocem fæderisq; nescium Scytham rebellem Casacum, & immanem Moschum fudisti, qua virtute Vexilifer adhuc Zatorien: Serenissimo CASIMIRO periculorum Comes, Sueticos impetus

petus, Regiae huic impendentes, in tanto Patriæ discrimine sustinuisse quæ
dexteritate in illo Ciuilium armorum concursu è voto Palatinatus Crat
couienfis non Colonelli modò sed & optimi Ducis partes impleuisti, vt
merito dicere possim cum Poeta:

Et pacem Bellona tibi dispensat & arma.

Certè vigebit hæc virtus tua labentibus facultatis, & æqua recordatio-
ne, viuentes è præsenti, & posteros è futuro, trahens in obligationem suæ
immortalitatis architecta famæ immensitatem, nullis ætatum cancellis ter-
minabit. Ast quo feror abruptus contemplatione Nominis tui, ultra mu-
neris mei fines euagatus & redeo igitur, & vt amplius supremæ pietati pa-
rentare possim, filij occasum pedissequa comitor dictione. Nam cum
institutioni suæ intentus essem, iniurius in Parentem & ingratus in Discipu-
lum viderer si palpatam nuper pietatem, & cæteras naturæ dotes reticerem.
Debet illi nostra gratitudo laudem, commendationem merita deposcunt,
nec inuidia timenda est, quam suo candore vicerat, nec suspicio adulatio-
nis spectanda, cum desiderit, esse inter viuos. Et quid in iuuene nostro
desiderari potuit à quoquam & quod suæ indoli defuisset & an Præceptorum
obseruantia, an modestiæ ac humanitatis officium & an illimis candor, pudici-
tia, affabilitas & cætera perfectæ virtutis ornamenta & quæ illum efficacius
sola pulchritudine gustuq; laudis, quæ olim Theopompum calcar & stimu-
lus ad sui amorem pellegerant. Nam si disciplinæ tanta vis sibi a Præce-
ptoribus proponebatur, virtutis donum, vt vincat malitiæ, voluptatem
iugulet, cæcitatem illustret, ceruicem inflectat duram, & linguam frenet;
hanc ille summo labore, conatu, studio ac diligentia comparauit. Si ve-
recundia decus iuuentutis, nuncia bonæ spei, vitæ famæq; custos, virtutis
sedes & hanc ille vnicè coluit, adamauit. Si modestia, honesti Parentis,
Magistra prudentiæ, probitatis exemplar, pudoris nidulus, prohibens omne
malum? hanc ille nunquam indeuum errorem præceps, constantissime ob-
seruauit. Si continentia mentis illibata gemma, si sobrietas castitatis ma-
ter, humilitatis apex, vitiorum frenum, amicitiæ pacisq; serua? fuit hæc lu-
ueni nostro penitus congenita. Cætera virtutum semina, vel tanquam vi-
tæ suæ decora in compendium collegerat, vel tanquam gloriæ incremen-
ta, ad perfectionis exempla sedulò adiunxerat. Paucis dicam, tantum erat
in illa ætate perfectionis studium, vt quæ nos aliquando sponte quærimus
lenocinia, & tenaciter utilium incuriosi complectimur, virile pectus in-
obsequium sibi reduceret. Pulchra sibi visa est Nobilitatis prærogativa,
sed sine fastu & supercilioso; opportuna grauitas, sed sine contemptu, utiles
diuitiæ, sed ad egenorum necessitates subleuandas, non luxum; optanda
sanitas, sed ad sui Creatoris cultum, concupitæ vires, sed non ad tumidos
Gigantum ausus moliendos, forma demum, quæ sibi naturæ velut opes
suas explicantis dono contigerat; generofissimè ad muliebres animos rele-
gata; & cum Pelleo iuuene repudiatum hoc fragile bonum, quod ipsa tem-
porum vicissitudo lente depascitur, consumitq;. Solet plerumq; fine-

uitabilis enim hic scorpus est) Iuuenilis animus, si præsertim fortunæ generisq; amplitudo suppetat, altos gerere spiritus; inflari, gaudere iactan-
tia, & per inania vanaq; vento levitatis abripi, cum vel maximè callidi su-
surrones blanda Sirenum propinando venena, incautos deliniunt illico ser-
mone, & Magnorum Heroum filios dura seruitute, cuius semitæ difficiles
spinis vepribusq; consitæ, non esse cruciandos dolosè blaterant, & exinde
honestatis naufragium subire compellunt. Apage hinc, proculq; sint ver-
suti, Chameleontes, procul radix malorum, cæxitatis abyssus, arrogantia,
procul illud subtile malum, contentionis stimulus, virtutum deprædatrix,
honesti nouerca tinea pietatis, doli artifex mentis elatio. Nouerat siqui-
dem eximus pietatis cultor, nullas voluptates nisi cælestes, nulla illicia
nisi cælitus instillata Diuinæ probari Maiestati. Et hic ego sedulam pre-
cum assiduitatem, Authoris sui cultum, pietatis in Diuos & proximum,
pietatem illam, quam extremo nunc loco repeto, quid arctam in continuo
morborum conflictu, medicis & præceptoribus inuitis, iejuniorum obser-
uantiam, tacite prætereo. Ducebantur ab eo dies, non ludicris & difflu-
entibus illecebris, sed bonorum exercitio & malorum tolerantiâ, indeoles
illa formabatur. Non commemoro conscientiæ puritatem, quam ut nullis
næuis aspersam haberet, frequenti confessione sæpius expiabat, Pane Ange-
lico muniebat, & ne antiqui hostis insultu, benè instructa probitas infirma-
ri posset, cautissimâ custodiâ excubabat, semper actionum suarum Iudicem
Deum cogitabat, & maximam sceleratorum carnificem, potentiores mille
testibus testem illius arbitrio subiici volebat, semper V. B. & Tutelaris
sui patrocinium implorabat. Illam tamen non minus stupendam quâm imi-
tandam, in Augustissimam cælorum Imperatricem, fidem, pietatem, & vitæ
temporalis contemptum silentio præterire nec possum nec debo. Suscep-
peras non ita pridem in medijs rigentis Brumæ algoribus, è voto iter ad Di-
uæ Virginis Neostudanensis ædem, illam cælestis, hoc sæculo, favoris in Po-
loniam arcem, communeq; afflictorum receptaculum, & dum vota ex sol-
uere paras, fit comes promptus inobsequium, tantæ Parentis Cliens, & ve-
lut alter Uliſſes ad fumum Ithacæ anhelat tot fluctibus, procellis & tem-
pestatibus ægritudinum agitatus, currit ocyus, accelerat gradum, candidata
cælorum anima, breui supernæ ciuitatis conciuis futura; & dum illud bonæ
spei promontorium attingit procumbit ad maternæ pietatis viscera, in vultus
suos, & ecce dum orat Mare illud gratiarum, vt quassatæ salutis asylum
habeat & medelam, subit animum stupor, quâm constans animus & pietas in
Deiparam exarserit, quâm subito dulcedine Marianæ splendoris illectus
terrena fastidire, & his carceribus vinculisq; corporis ocyus liberari postu-
lauerit. Rogat vitam ad aras suæ Matris, quæ omnes victimas ademit Æscu-
lapio, & impetrat è voto, sed vitam illam, quæ liberat molestijs, soluit dif-
ficultatibus, varietate casuum & scopolis ærumnarum, impetrat salutem,
quæ nec morbis subuerti nec ægritudine concuti, conuelliq; possit, vitam
immortalem & beatam. Nam sola beatos.

Hæc

Hoc facit, Sidine non timet arma necis.

Scilicet dum ex suscep^to itinere redux quod plus pedibus quam essedā vectus confecit, hanc urbem attingit, & ex viarum incommodis solito g^{ra}uoribus morbis veluti migrationis suæ nuncijs agitatus sese ad quietem componit destinata cælis anima diu terram terre non sustinet. Idibus Ianuarij sexta noctis horâ in oculis Parentum dicam ne recessit, an ad æternitatem euolauit. O miram Diuinæ prouidentiæ rationem, dum Parente Illustrissimi temporalis vitæ queritis subsidia tam studiosè, candidata in mortalitatis anima tacito cum Maria pacto imperat æuternam. Hocce ingredi o felix anima! Ut vitam ad desideria Parentum deposcens mori in lucro computares, Bene est, Parens m^{er}itissime, abunde est, oportebat tanenixis precibus prolixi tux, tam mitem affuisse Patronam. Quis iam immortalem negabit animam tanto suffultam Patrocinio? & quis felicius moritur, quam qui vixit altrici suæ, Bene est, abunde est, mori illa quem quam non sustinet quæ desuper mortalitatis obtinuit Priuilegium, ut non possit qui sit suus. Felicem filium cui hoc salutare illuxit Sydus, non errabis, qui ad æternitatis Capitolium itineris tui prodromam hanc & directricem habes cynosuram. Felicem tibi Deo & Mariâ Duce gratulamus cursum, euitasti Charybdes Syrtesq; qui ducente hac Polari Stella, fortunatas Insulas littusq; beatæ Vitæ tutò attigisti: En quam potens pietatis manus, vt non possit animas si quæ cælo maturauerint profanis diu permittere terris, sed aurora in hesperum mutata radiantes ignes cum suo lumine insublimes emittat orbes. Itaq; deponamus m^{er}orem, & in tanti luuenis occasu gloriose cineri apparentissimæ humationis obsequio non luctu squallid parentare, religione ducamus. Non putemus obijisse eum, qui ita vixerat, vt constet mortem ei votum fuisse non penam. Absterge lachrymas Parentis amantissime, quod petitum è cælis Sydus matutinos præ gaudio relinqueens ortus occidit tempori vt oriretur æternitati, id est nouæ quæ nō etem ignorat diei. Maiorem induit lucem Sydus vestrum, cum ei clara præluxit Pharos. Obiit diem suum in terris, sed in illa vita quam horre auernus, nescit Epicurus, quæ affluit delicijs, expers est calamitatis, viu glriosus. Obiit unicus Phænix vester, sed illico fragrantium virtutum strue conflagrabit. It Phænix ad solem suum sed Pallida erubescet Parc quando succisus ille flos dabit odorem suavitatis, & è castis ossibus ibi vernantes florum delicia. Desiste & tu Mater Charissima predicos thalami partus deplorare, quia cælum recepit incorruptum sat felici talion quod tu corruptum genueras. It puluis in puluerem, sed spiritus immortalis capit immortalitatem. Desistamus nos omnes quicumq; parui cineris spolio damnum hoc quod nec fletibus, nec arte nec ingenio compensatu spectamus, Parentum corda sauciare, desistamus cuncti qui huic obsequio parentamus optimi Patris in filio calamitatem deplorare, supremi Numeri voluntatem queri, obstringere, Tempus enim quod vitæ proborum. Fata subtrahunt, adiiciunt ad gloriam immortalem. Dixi.

2.XIX.43.

